

Το ΔΠΘ τίμησε τη προσφορά ενός σπουδαίου μελετητή του Αγίου Όρους

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Ένας παλαιογράφος και κωδικολόγος με 50 χρόνια εμπειρίας στη μελέτη των βιβλιοθηκών του Αγίου Όρους

Το έργο του διαπρεπούς και διεθνούς κύρους παλαιογράφου και κωδικολόγου κ. Έριχ Λάμπερτζ, Επίτιμου Καθηγητή Κωδικολογίας του Πανεπιστημίου του Μονάχου τίμησε το απόγευμα της Τρίτης 12 Νοεμβρίου το Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών σπουδών του ΔΠΘ, αναγορεύοντάς τον σε Επίτιμο Διδάκτορά του.

Στο εξαιρετικά πλούσιο, πρωτότυπο και διεθνώς αναγνωρισμένο ερευνητικό έργο του το τιμώμενου δεσπόζουν, πέρα από τη διδακτορική του διατριβή, η οποία ανήκει στον χώρο της κλασικής φιλολογίας, οι κατάλογοι χειρογράφων της Σκήτης του Αγίου Δημητρίου και της Ι. Μ. Μ. Βατοπεδίου καθώς και η μνημειώδης τρίτομη έκδοση των Πρακτικών της Ζ΄ και τελευταίας Οικουμενικής Συνόδου της Νίκαιας (787 μ.Χ.).

Πηνελόπη Καμπάκη-Βουγιουκλή: “Προσωπικότητα με παγκόσμια ακτινοβολία και κύρος στα Ελληνικά γράμματα και την παλαιογραφία”

Στην προσφώνησή της η Κοσμήτορας της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών, Καθηγήτρια κ. Πηνελόπη Καμπάκη-Βουγιουκλή αναφέρθηκε στα τμήματα της Σχολής, που έχει δυναμικό περίπου 4 χιλιάδων ενεργών φοιτητών και 60 διδασκόντων, με τα νέα της κτίρια να αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός της τριετίας.

«Το συνολικό προφίλ της Σχολής μας βρίσκεται εντός του πλαισίου μιας Ευρωπαϊκής Ανθρωπιστικής Σχολής» σημείωσε, που προσθέτει στις τάξεις της μια προσωπικότητα με παγκόσμια ακτινοβολία και κύρος στα Ελληνικά γράμματα και την παλαιογραφία, και πολλές διακρίσεις και θέσεις ευθύνης, αλλά και μέντορας πολλών στελεχών της Σχολής.

Μαρία Τζιάτζη: “Ένας ακάματος και κορυφαίος παλαιογράφος και κωδικολόγος”

Το έργο του Έριχ Λάμπερτζ, προάγει τις γνώσεις για τις πηγές των οικουμενικών συνόδων, με τα Πρακτικά της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου, και έχει αναδείξει ζητήματα τόσο της αρχαίας Ελληνικής, της Βυζαντινής και της μεσαιωνικής Λατινικής Φιλολογίας, όσο και της κωδικολογίας και της Ελληνικής κυρίως παλαιογραφίας, σημείωσε η Πρόεδρος του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας, Καθηγήτρια κ. Μαρία Τζιάτζη στην προσφώνησή της.

Στάθηκε δε στην σημαντική προσφορά του τιμώμενου στο πατριαρχικό ίδρυμα πατερικών μελετών της μονής Βλατάδων στη Θεσσαλονίκη, ως διευθυντή του τμήματος χειρογράφων από το 1970-75, όταν υπό την καθοδήγησή του δημιουργήθηκε το αρχείο μικροταινιών χειρογράφων του Αγίου Όρους, το οποίο

εξυπηρετεί από τότε πλήθος ερευνητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό, ιδιαίτερα του γυναικείου φύλου, μιας και δεν είναι εφικτή για αυτές η αυτοψία των χειρογράφων στο Άγιο Όρος.

Για αυτό και η ίδια δήλωσε συγκινημένη για την πρωτιά του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας σε ότι αφορά την τιμή προς τον ΈριχΛάμπερτζ, τον οποίο και χαρακτήρισε ως «ένα ακάματο και κορυφαίο παλαιογράφο και κωδικολόγο, εξαιρετικό κλασικό φιλόλογο και Βυζαντινολόγο, προσηνή, πράο και πάντα φιλικό επιστήμονα και άνθρωπο».

RaimondoTocci:«Οι πολυάριθμες μελέτες του Λάμπερτζ για τα χειρόγραφα του Αγίου Όρους φανερώνουν ένα μελετητή με εξαιρετικές παλαιογραφικές και κωδικολογικές γνώσεις»

Τον έπαινο του τιμωμένου Καθηγητή, πραγματοποίησε ο Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας Raimondo Tocci, που έχει μια στενή επιστημονική σχέση με τον τιμώμενο, με τον οποίο συνεργάζεται στην προετοιμασία του δεύτερου τόμου του καταλόγου των χειρογράφων της Μονής.

Εξέφρασε δε τον αμέριστο σεβασμό του προς αυτόν, ο οποίος είναι, όπως λέγεται στο περιβόλι της Παναγίας, «ένας από τους τρεις παλιούς του Όρους».

Το πρωτοποριακό και διεθνώς αναγνωρισμένο έργο του Λάμπερτζ περιλαμβάνει αυτόνομες εργασίες σε ζητήματα τόσο της αρχαίας, όσο και της Βυζαντινής και της μεσαιωνικής φιλολογίας, όσο και της κωδικολογίας και της Ελληνικής κυρίως φιλολογίας, σημείωσε ο Raimondo Tocci, ο οποίος παρουσίασε την επιστημονική πορεία και το έργο του τιμωμένου.

Επί 50 χρόνια ο τιμώμενος διεξάγει κωδικογραφικές και παλαιογραφικές έρευνες στις μονάδες του Αγίου Όρους, με έργο ζωής του την κωδικοποίηση χειρογράφων της Σκήτης του Αγίου Δημητρίου και της Ι. Μ. Μ. Βατοπεδίου.

«Οι πολυάριθμες μελέτες του Λάμπερτζ για τα χειρόγραφα του Αγίου Όρους φανερώνουν ένα μελετητή με εξαιρετικές παλαιογραφικές και κωδικολογικές γνώσεις» σημείωσε, αναφέροντας δύο από τις σπουδαίες ανακαλύψεις του, την ταύτιση του λεγόμενου «γραφέα του Μετοχίτη» με τον βασιλικό Νοτάριο Μιχαήλ Κλωστομάλλη, και την μελέτη «Η παραγωγή χειρογράφων στα μοναστήρια του Αγίου Όρους έως το 1453» στην οποία μεταξύ άλλων καταδεικνύει ότι το γνωστό στυλ γραφής της Μονής των Οδηγών του 14ου αιώνα δεν περιορίζεται στην ομώνυμη μονή της Κωνσταντινούπολης αλλά απαντάται σε χειρόγραφα γραμμένα στις μονές του Αγίου Όρους.

Τέλος ο ίδιος αναφέρθηκε και στην τρίτομη έκδοση των Πρακτικών της Ζ΄ και τελευταίας Οικουμενικής Συνόδου της Νίκαιας, μέσα από την οποία θεωρεί πως εκφράζεται πλήρως η δεινότητα του Έριχ Λάμπερτζ ως φιλόλογου, που μελετά προσεκτικά και συστηματικά τις πρωτογενείς πηγές, τα χειρόγραφα Ελληνικών και λατινικών κειμένων της μεσαιωνικής γραμματείας.

Έριχ Λάμπερτζ: «Αυτή τη στιγμή διαθέτουμε καταλόγους με περιγραφές που διέπονται από τις αρχές της σύγχρονης καταλογογράφησης, για μόλις 635 Αγιορείτικα χειρόγραφα, κάτι που δείχνει ότι μένει ακόμα να γίνει πολύ δουλειά»

Στην ομιλία του ο τιμώμενος αναφέρθηκε σε παρατηρήσεις και αναμνήσεις για τα πενήντα χρόνια παλαιογραφικής έρευνας και καταλογογράφησης στις βιβλιοθήκες του Αγίου Όρους, όπου φυλάσσονται περίπου 16.000 χειρόγραφα.

Από αυτά τα 10.850 περιλαμβάνονται στο μεγάλο δίτομο έργο του Σπυρίδωνα Λάμπρου και στους καταλόγους του Αρκαδίου Βατοπεδινού και του Σπυρίδωνα Λαυριώτη που έχουν δημοσιευτεί από το Σωφρόνιο Ευστρατιάδη.

Οι κατάλογοι αυτοί ήταν πολύτιμοι ως μια πρώτη αποδελτίωση του υλικού, όμως δεν ανταποκρίνονται στις σημερινές επιστημονικές απαιτήσεις, γιατί συνήθως αντιγράφονταν απλώς οι τίτλοι των χειρογράφων χωρίς σύνοψη για να ταυτιστεί με ακρίβεια το περιεχόμενό τους, με ελάχιστα παλαιογραφικά στοιχεία να αναφέρονται σε αυτούς.

Στο δεύτερο μισό του 20ου αιώνα, υπό την καθοδήγηση του Λίνου Πολίτη, έγιναν συμπληρωματικοί κατάλογοι που ανταποκρίνονται σε μεγαλύτερο βαθμό στις επιστημονικές απαιτήσεις, παρά τους τεχνολογικούς περιορισμούς.

Παρόλα αυτά 3.200 χειρόγραφα περίπου παραμένουν εκτός καταλόγων και θεωρεί απαραίτητη την περίληψή τους σε αυτούς.

«Αυτή τη στιγμή διαθέτουμε καταλόγους με περιγραφές που διέπονται από τις αρχές της σύγχρονης καταλογογράφησης, για μόλις 635 Αγιορείτικα χειρόγραφα, κάτι που δείχνει ότι μένει ακόμα να γίνει πολύ δουλειά» σημείωσε.

Ο ίδιος όταν εγκαταστάθηκε το 1970 ως επιστημονικός συνεργάτης του ιδρύματος Πατερικών Μελετών στη Θεσσαλονίκη, ανέλαβε με το θάρρος ενός νεαρού επιστήμονα την εκ νέου καταλογογράφηση της IMM Βατοπεδίου, διότι ήδη υπήρχαν μικροταινίες των χειρογράφων στο αρχείο και για άλλους λόγους, παρόλο που η έκδοση του πρώτου τόμου πήρε μεγάλο διάστημα.

Κλείνοντας την ομιλία του ο Έριχ Λάμπερτζ παρουσίασε μοναδικές διακοσμήσεις από χειρόγραφα που έχουν καταλογογραφήσει.

Πηγή: paratiritis-news.gr – Κώστας Μαρκενδούδης